

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. ostale 1 grupp

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 65 (9067)

TRST, petek, 21. marca 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

POZDRAV ALEKSANDRA GRLIČKOVA NA KOMUNISTIČNEM KONGRESU V RIMU

ZK JUGOSLAVIJE VISOKO CENI PRISPEVEK KPI K USTVARJALNI BOGATITVI MARKSISTIČNE MISLI

V boju za socializem morajo posamezne partije upoštevati razmere v lastni državi
Odnosi med ZKJ in KPI zelo plodni - Narodne manjšine kot element zблиževanja in prijateljstva med sosednima državama - Pozdrav čilskega predstavnika Altamirana

(Od našega posebnega dopisnika)

RIM, 20. — Drugi dan pozdravov tujih delegacij na kongresu KPI je bil posvečen dvema povsem različnim stvarnostima, na kateri so italijanski komunisti še posebej navezani. Gre za Jugoslavijo in Čile. Prva predstavlja izvirno izkušnjo socialistične družbe v zares specifičnih nacionalnih pogojih, ki s politiko samoupravljanja in notranje demokracije, na mednarodnem področju pa s politiko nevtralenosti, predstavljata dejanski zgled, ki ga je sam Berlinguer poudaril v poglavju, posvečenem mednarodni analizi, ko je podčrtal interes KP Italije do vloge in dejavnosti Jugoslavije v svetu. Ta stavek so številni komentatorji, posebno še republikanec La Malfa, ocenili kot odgovor na pomisleke o veljavnosti nove politike, ki jo KPI predlaga za Evropo brez vojaških blokov.

V imenu delegacije ZK Jugoslavije je kongres pozdravil v jutranjem delu zasedanja tajnik izvršnega komiteja predsedstva jugoslovanske partije Aleksandar Grlićkov. Delegati so ga toplo sprejeli, z močnim poslanjem, ki se je ponovilo, ko je poudaril, da prinaša pozdrave od tovariša Tita. Z razliko od drugih je bil pozdrav ZKJ v bistvu poseg v razpravo, razmišlja-

Živahna razprava

Posegi Bufalinija, Lama in Longa v debato o Berlinguerjevem poročilu na kongresu KPI

RIM, 20. — Tretji dan kongresa KPI. Ogromna športna palača pod razsežno kupolo je še vedno polna, ne samo v spodnjem delu, kjer so delegati, temveč na vseh tribunah, kjer do 5.000 ljudi z zanimanjem in v tišini sledi razpravi. Ta je prešla iz živ in se vrtila okoli dileme, ki jo je na pomenstavljen način postavil v svojem včerajšnjem posegu Giorgio Amendola: zgodovinski kompromis, toda kdaj? Tako, ali pa v oddaljeni perspektivi?

Berlinguer je v svojem poročilu dejal, da se komunisti ne mudi, medtem ko se mudi italijanski družbi. Amendola je bil bolj nestrpen. Dejal je, da morajo komunisti po hititju, če hočejo rešiti Italijo iz krize na tej način, da bo končno stopila s tolikokrat preloženih političnih in logičnih reorganizacij in mašenja luknj.

Na izjavo Amendole je polemiziral, čeprav v skrajno umernem diskusijskem tonu odgovoril sen. Bufalini, o katerem krojijo glasovi, da bo bodoči namestnik generalnega tajnika KPI. Bufalini je bil mnenja, da odgovora na to dilemo komunisti ne bodo dali z abstraktnimi razpravami med »optimisti« in »pesimisti«, tudi zato ne, ker jih doslej ni nihče »opoval v vlado«. Res se mudi, čeprav ne gre samo za vstop KPI v vlado, ampak tudi za vstop KPI v vlado, ki bo imela vladajočo vlogo, nov način vladanja in vodenja gospodarstva, za vnašanje elementov socializma v italijansko družbo. Proti politiki zgodovinskega kompromisa, kljub kričnim potrebam italijanske družbe, postavili več pregled in zaprek. Boj za zgodovinski kompromis, se pravi za premostitev idejnega razkola iz let hladne vojne, je zelo zapleten in ga bo morala KPI voditi izhajajoč iz dveh smernic: najtesnejša enotnost med komunisti in socialisti, predvsem pa spoštovanje prekmeta na levo v krščanski demokraciji in znotraj KD. Temu bodo lahko v veliki meri pripomogle skorajšnje volitve, ko mora združena levica doseči splošen premik v levo, tudi med volivci KD.

Bufalini je kratko odgovoril tudi na trditve socialistične Mosce, da ne sme KPI gledati samo na »sestavo koalicijske« stranke, da se popolnoma strinja s to trditvijo, saj je KPI dolgo vrsto let vztrajala pri tem, da je zapiranje leve sredine v golo formulo brez vsebine škodljivo za vse. Zato je še sedaj potreben nov, konstruktiven odnos vladajočih sil s komunistično opozicijo. (Mimogrede omenjeno je to prvič, da na kongresu nekdo od voditeljev sploh omeni, da je KPI v opoziciji. Res je, da je to splošno znano, toda kongres sam nima v sebi nič »opozicijskega«).

Močno poslanje je pozdravilo na tribuni kongresa generalnega tajnika sindikalna zveza CGIL Luciana KPI. Dejal je, da se italijanski delavci že pet let borijo na dveh frontah: branilo lastne dohodke na eni, drugi pa zahtevajo spremembo gospodarstva, reforme, novo politiko do Juge itd. Na tej zadnji fronti so Zavedati se moramo, da je sploh bilo kaj, da sindikalni nastopi o delu Lama, njih ne zadostujejo. Zato so odgikali, ki jo zahtevajo delavci in njihova sindikalna federacija, je politična politična volja. Vsakdo si volja do izraza, predstavlja po svojem. Jaz menim, je dejal Lama, da se lahko uresniči samo v okviru spo-

nemu uveljavljanju v italijanskih pogojih boja za socializem. Specifična italijanska poti v socializem v današnjem mednarodnem in družbeno-gospodarskem okviru je bistvena sestavina političnega realizma v revolucionarni dejavnosti.

Svet, v katerem živimo, je šele začel pisati strani svoje nove zgodovine, kapitalizem ni več zmogel harmonizirati razvoja človeka in tehnike, izčrpal je svoje sile in ne ve odgovora na pereča vprašanja človeštva. To je bistvo krize kapitalističnega sveta, medtem ko se socializem predstavlja kot perspektiva bodočnosti, čeprav še ni razvil vseh svojih možnosti in svojega bogastva. V tem okviru se razvijata razredni boj, ki se lahko pojavi v obliki oboroženih družbenih revolucij ali preko postopnih družbeno-gospodarskih reform, politike nevtralenosti, ali narodno-osvobodilnega boja proti političnemu in gospodarskemu kolonializmu. Mnogo je v tem boju dilem in ne-rešenih vprašanj, na katera daje posamezne socialistične sile svojstven odgovor, glede na razmere lastnega boja. Ker se spreminjajo objektivni pogoji boja za socializem, se sproti spreminjajo tudi politike posameznih partij, tako tistih, ki so na oblasti, kakor onih ki se zanj še borijo.

V tem okviru je koristna izmenjava mnenj in izkušenj med partijami in, bolj na splošno, med naprednimi silami v svetu. Grlićkov je v tem okviru dejal, da so odnosi med ZKJ in KPI zelo plodni in slonijo na vzajemnem spoštovanju ter zaupanju, enakopravnosti in nevmešavanju v notranje zadeve. Razlike v pogojih dela vsake izmed partij niso predstavljale posebnih težav. Mislimo, je dejal Grlićkov, da bodo odnosi med ZKJ in KPI velike važnosti za bodočnost naših držav in ljudstev. Naša daljna smernica je prijateljstvo med sosedama, ker pač ustreza to interesu miru, varnosti in sodelovanju v tem delu sveta. Pripravljen sem, je dejal Grlićkov, da bodo ti odnosi obrodili še večje uspehe, narodne manjšine pa bodo na obeh straneh meje še bolj element zблиževanja in prijateljstva med našimi ljudstvi.

Grlićkov je nato spregovoril o u-spehih in težavah ZKJ pred in po 10. kongresu, pritiskih na Jugoslavijo s strani imperialističnih in hegemonističnih sil, na katere pa so jugoslovanski komunisti že navajeni, in poudaril, da je brezpredmetna vsaka zaskrbljenost za jugoslovanski jutri. ZKJ je vodila dolg boj za drugačno zasnovane odnose med partijami, ki naj slonijo na neodvisnosti in spoštovanju, da obstoj razlik v gledanjih nikakor ne sme biti razlog za rahljanje let odnosov. To je smisel resničnega internacionalizma.

Za Grlićkovom je kongres pozdravil tudi predstavnika KPI PSI in KD ter ostali vmesni silami.

Spoznamo med temi silami mora seveda imeti svojo vsebino. Po mnenju Lama je to globoka družbena preobrazba Italije. Zato, prav zato, pa zgodovinski kompromis ne pomeni samo korak v stran od leve sredine ali sedanjega načina vladanja. Ne, poudarja Lama, zgodovinski kompromis je pravo nasprotje sedanjega političnega okvira, ker spreminja razredno vsebino interesov, ki naj pridejo na površje. KPI, je dejal Lama, ne zahteva vaje ministrov, ker dobro ve (namig je očiten), da »lahko ima neka stranka tudi nekaj ministrov, pa kljub temu to še ne pomeni, da je na oblasti«.

Glede KD je Lama dejal, da se bo morala spremeniti. »Lahko je zapustiti kongres, toda vseeno se bodo morali soočiti z nami v družbeni dinamiki, temu se ne bodo mogli izogniti«.

Zgodovinski kompromis, je zaključil Lama, ni »usoda«. Morali si ga bomo priborili z gibanjem velikih ljudskih množic, med katerimi je mesta tudi za srednje sloje italijanske družbe.

Zadnji je na tribuno stopil predsednik CK KPI Luigi Longo, ki je pred nekaj dnevi dopolnil 75 let. Be-lad voditelj italijanskega odpor-ništvja je z jasnim in odločnim go-sporom opozoril na odločilni položaj, ki ga ima vladajoča leva sredina. Komunistično vprašanje pa je na-sprotje moledovanja pred vrati vlad-ne kabineta, saj predlagamo, — je dejal Longo — spremembo same-ga načina vladanja v daljši per-spektivi, ko naj bo sporazum temeljnih demokratičnih sil trden in trajen, z močno podporo množic.

Koalicija med temi silami je prvi cilj te politike, ne pa prvi korak. Longo je nato spregovoril o KD, o vprašanju njene spremembe: de-jal je, da je KD v krizi, ker je propadel njen »interklasizem«, se pravi dejstvo, da je doslej imela zmerno in reakcionarno vodstvo ter demokratično in ljudsko bazo. To se je dogajalo sploh v Italiji in prav lepo bi bilo pa koristno za Italijo, če bi zmerne in reakcionarne sile bile enkrat za vselej v opoziciji. Sorazmerno s tem, kako močno napredne sile v KD prevladovale in jo torej reševale iz krize, se bo KD spreminjala in bo torej tudi sporazumevanje z njo in s drugimi katoličani, ki niso demokristi-jani napredovalo z večjo naglico.

Kriza KD je dokaz, da se čeda-je več demokristjanov in katoliča-nov osvešča in širi. To dokazujejo tudi Fanfanijevi disciplinski in re-presivni ukrepi v sami stranki. Pro-ces osveščenja v KD se je začel. Mi, je dejal Longo, ga moramo spo-bujati s svojo politično akcijo. Popolnoma so se delegati kongre-sa zbrali na sejah komisij (volilne, ki oblikuje kandidature za novi CK, in politične, ki pripravljajo zaključne sklepe) ter na sestanku s Pajetto, ki je delegatom orisal priprave KPI za skorajšnjo volilno kampanjo.

St. S.

Medministrski sestanek o vprašanjih javnega reda

Pripravili so predloge, o katerih bo v ponedeljek razpravljali levosredinski vrh

RIM, 20. — Pod predsedstvom ministrskega predsednika Mora je bil danes v palači Chigi medmini-strski sestanek, na katerem so na mandat levosredinskega vrha pre-jšnjo tedna proučili predloge ukre-pov, ki naj bi jih vlada sprožila glede vprašanj javnega reda. Kot je znano, so na levosredinskem vr-hu poverili vladi nalogo, naj pri-pravi te predloge, o katerih bodo ponovno razpravljali prihodnji po-nedeljek predstavniki štirih strank, ki podpirajo Morovo vlado.

Poleg Mora so se današnjega se-sranka udeležili podpredsednik vla-de La Malfa ter ministri za no-tranje zadeve, za obrambo, za pra-vosodje, za zaklad in za javno u-pravo. Kot je rečeno v uradnem poročilu o sestanku, so med drugim preučili zakonske ukrepe, s kate-rimi naj bi silam javnega reda za-gotovili preostali ter moralna, prava in v gospodarske jamstva. Govor je bil tudi o krepitvi in koordinaciji preventivne akcije policije, o spre-meni ureditve sodnega pripora, o poverjenju upravnih poslov, ki jih sedaj opravlja sila javnega reda, drugim državnim organom. V skla-du s stališči, ki so bila izrečena na levosredinskem vrhu, niso da-nies govorili o vprašanju sindikata policije, pač pa le o možnih obli-kah predstavništva.

Se pred tem sestankom pa je Mo-ro predsedoval seji posebnega me-dministrskega odbora, ki mu je bi-

SREČANJE NA DUNAJU BREZ KONKRETNIH REZULTATOV

Nerazumevanje kanclerja Kreiskega za probleme koroških Slovencev

Predstavniki slovenske narodne skupnosti so ponovili svoja že znana stališča, avstrijski kancler pa je potrdil namero o »ljudskem škrtju posebne vrste«

(Od našega dopisnika)
CELOVEC, 20. — Po prekinitvi pogovorov med avstrijsko zvezno vlado in predstavniki koroških Slovencev v tako imenovanem kontaktnem komiteju, ki so jih koroški Slovencev začasno prekinili zaradi tega, ker pogovori niso dali konkretnih rezultatov, ampak so služili kanclerju Kreiskemu predvsem kot pre-vezu, da avstrijska vlada rešuje manjšinsko vprašanje v neposrednih kontaktih z manjšino, predvsem pa zaradi sklepa treh strank o name-ranem ugotavljanju manjšine, je prišlo na izrecno povabilo kancler-ja Kreiskega včeraj v sredo, 19. marca v dunajskem parlamentu do ponovnega sestanka in pogovorov med avstrijskim kanclerjem Krei-skim in predstavniki koroških Slovencev. Poleg kanclerja Kreiskega sta se pogovorov udeležila poslanik dr. Nettel in sekcijski šef Fahr, ne-kaj časa pa je bil prisoten tudi avstrijski zunanji minister dr. Giel-ka. Koroške Slovence so pri pogo-

vorih zastopali s strani Zveze slo-venskih organizacij dr. Franci Zwi-ter, dr. Pavle Apovnik in dipl. inž. Franzi Einspieler, s strani Narod-nega sveta koroških Slovencev pa dr. Joško Tischler, Filip Warasch in Karel Smole.

Predstavniki obeh osrednjih orga-nizacij koroških Slovencev, ki so se po včerajšnjih pogovorih na Dunaju danes že vrnili v Celovec, pri ocenjevanju teh pogovorov poudar-jajo zlasti dva momenta: da prvič ni šlo za sejo kontaktnega komi-teevega kanclerja, ki ga je tudi dr. Kreisky sam imenoval samo »navezava stikov«. In drugič, da po-tek pogovorov, ki je bil z obeh stra-ni deloma oster in v katerem je prišlo do jasne konfrontacije med različnimi stališči kanclerja Krei-skega in predstavnikov koroških Slovencev, v bistvu ne daje upanja na možnost uspešnega reševanja manjšinskega vprašanja. Zato se tu-di niso dogovorili za nov termin

morebitnega nadaljevanja pogovo-rov.

V več kot dvehurnem pogovoru je zvezni kancler seznanil delegacijo koroških Slovencev z vsebino raz-govorov med strankami o tako i-menovanem ljudskem škrtju poseb-ne vrste, za katerega pa je kancler Kreisky trdil, da ne gre za ugo-tavljanje manjšine. Zastopniki ko-roških Slovencev pa so tak poskus prikazovanja preševanja manjšine, ki naj bi po kanclerjevi zamisli služilo samo kot orientacija ozi-ro-ma pomoč pri reševanju člena 7 državne pogodbe, z vso ostrino od-klonili in ponovili svoje stališče, da koroški Slovenci ne morejo pristi-ka na nikakršno preševanje, pa naj ga imenujejo tako ali drugače, ker gre pri tem v bistvu vedno za po-skus ugotavljanja manjšine, ki pa je za koroške Slovence absolutno nesprejemljivo. To svoje stališče so koroški Slovenci utemeljili z do-kazi, ki jih tudi kancler ni mogel ovreči, zato je kar naprej ponav-ljal, da pri nameravanem ljudskem škrtju posebne vrste ne bo šlo za ugotavljanje manjšine. Dejal je tu-di, da je ustrejni zakonski osnutek že v pripravi.

Na pogovorih je zvezni kancler Kreisky tudi izrazil željo po novem memorandumu o zahtevah, željal je problemih koroških Slovencev, čeprav so koroški Slovenci vse to posredovali avstrijski vladi že v spomenici koroških Slovencev iz leta 1955 ter v številnih poznejših spomenicah, vlogah in predlogih, ki jih pa kancler Kreisky očitno ne pozna ali neče poznati. Zastop-niki slovenske narodnostne skupno-sti na Koroškem bodo glede na načrtovani zakon o preševanju manjšin kljub dosedanjim vlogam in spomenicam poslali zahtevani memorandum, vendar bodo v njem jasno poudarili tudi stališča, ki so jih povedali že na zadnji tiskovni konferenci, to je da odklanjajo ka-kršnokoli obliko preševanja manj-sine kot osnovo ali orientacijo v izpolnjevanju člena 7 državne po-godbe in da zahtevajo takojšen za-četek reševanja vseh odprtih vprašanj po terminskem kolektorju, ki bi bil dogovorjen z obojema osred-njima organizacijama slovenske na-rodne skupnosti na Koroškem.

Med pogovorom na Dunaju so predstavniki koroških Slovencev vsa ta načela, ki so pogoj za morebit-ni nadaljnji sporazumno reševanje odprtih vprašanj, posredovali kanclerju Kreiskemu, vendar vse kaže, da v Avstriji kljub raznim drugač-nim zahtevam slovenske manjšine na Koroškem rešili pozitivno in v duhu avstrijske državne pogodbe, ampak da gre v bistvu ponovno za preizkušeno zavlačevalno politi-ko, ki jo je kancler Kreisky upo-rabil že pri kontaktnem komiteju.

ZVONE ZORKO

Izrazil je prepričanje, da bo ta vloga malih držav še pomembnejša v procesu nadaljnjega razvoja poli-tike posušanja in dodal, da na ta-ke možnosti gleda zelo optimistično.

Kekkonen je izrazil upanje v uspeh konferencie o evropski varnosti in sodelovanju in pripomnil, da se trajni mir na svetu lahko zagotovi samo z odstranitvijo gospodarske neenakosti in zagotovitvijo pravič-nega deleža držav v razvoju v sve-tovnem bogastvu.

Izrazil je prepričanje, da bo ta vloga malih držav še pomembnejša v procesu nadaljnjega razvoja poli-tike posušanja in dodal, da na ta-ke možnosti gleda zelo optimistično.

Kekkonen je izrazil upanje v uspeh konferencie o evropski varnosti in sodelovanju in pripomnil, da se trajni mir na svetu lahko zagotovi samo z odstranitvijo gospodarske neenakosti in zagotovitvijo pravič-nega deleža držav v razvoju v sve-tovnem bogastvu.

V Združenih državah Amerike je medtem v teku huda polemika med vojsko, Fordovo upravo in kongre-som. Načelnik glavnega štaba ame-riške vojske Brown je ostro obsodil kongres, češ da je povzročil polom Thieujevega režima. Kongres namreč ne mara odobriti financira-nja v znesku 522 milijonov dolar-jev za saigonski režim, kar bi bilo nujno potrebno, če bi hoteli omogo-čiti Thieuju, da se obrzi na obla-sti do začetka deževne dobe, v za-četku junija. V polemiko je pose-gel, sicer od daleč, tudi zunanji mi-nister Kissinger, ki je iz Izraela sporočil, da ne bi nikoli podpisal pariškega sporazuma, če bi vedel, da bo kongres zapustil svojega dol-goletnega zaveznika na cedilu. Tudi obrambni minister Schlesinger je obtožil kongres, češ da je odgovo-ral za sedanje južnovietnamske iz-gube. Po mnenju šefa Pentagona naj bi se osvobodilne sile priprav-ljale na veliko ofenzivo, s katero bi prihodnje leto dokončno stmo-glavile Thieujev režim.

V Kambodži so v teku boji na vzhodnem bregu reke Mekong, od koder so partizani bombardirali sre-dišče Phnom Penha in pa tamkajš-nje letališče. Vas Tuol Leap je še vedno v tokih partizanov, ki so prislili k umiku precej močne vlad-ne oddelke, ki so hoteli preprečiti obstrlejevanje letališča Počentong. Ameriški letalski mot, brez kate-rega bi Phnom Penh bil popolnoma odrezan od sveta, se nadaljuje, kljub velikim težavam. Prav danes so sporočili, da bo trajal mesec dni več od predvidenega.

Finski predsednik danes v Jugoslaviji

BEOGRAD, 20. — Predsednik re-publike Finske Urho Kekkonen bo jutri prisel v Sarajevo na prija-teljski obisk Jugoslaviji, kjer se bo

Na vsedržavnem kongresu KPI v Rimu se nadaljuje razprava o Berlinguerjevem poročilu. Včeraj so med drugimi govorili Bufalini, tajnik CGIL Lama in predsednik stranke Longo, ki so svoje pose-ge posvetili posebno vprašanju zgodovinskega kompromisa. Z veliko pozornostjo so delegati sprejeli poročilo Zveze komuni-stov Jugoslavije, ki ga je prine-sel Aleksandar Grlićkov. Slednji je poudaril vlogo KPI v italijan-ski poti v socializem, poudaril plodne odnose, ki obstajajo med ZKJ in KPI, ter se zavezal za bo-ljšanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo. To izboljšanje odno-

sov bo tudi pripomoglo — je med drugim dejal Grlićkov — da bo do nacionalne manjšine še bolj postale element zблиževanja in prijateljstva med sosednima drža-vama.

Saigonski oddelki so zapustili zgodovinsko mesto Hue na seve-ru Južnega Vietnama. Iz mesta so vladni vojniki odšli, ne da bi oddali enega samega strela. Ve-liko število prebivalcev odhaja

Podpora tisku

V skladu s sklepom vsedržav-nega vodstva časnarskega sindika ta FNSI so včeraj časniki vseh dnevnikov, tednikov, mesečnikov, časniških agencij ter radia in televizije za eno uro prekinili de-lo, da bi na skupščinah razpravl-jali o krizi sredstev javnega obveščanja. Vprašanja, ki zbujaajo največ zaskrbljenosti, so nereseni problemi turinskega lista »Gazet-ta del Popolo« in rimskega časnika »Il Globo« ter govorice in do-mneve o posegu vlade v podporo dnevnemu časopisu.

Kot je znano, časnikarji in ti-skarji »Gazette« se osem mesecev izdajajo list samoupravno, odkar je založnik Caprotti sklenil ukiniti ta najstarejši piemontski časnik. Vlada je na pritisk sindikalnih or-ganizacij tiskarjev in časnikarjev ter vseh naprednih političnih sil že večkrat obljubila svoj poseg, vendar doslej ni izpolnila svojih obljub in obvez.

Nekoliko drugačen je položaj rim-skega lista »Il Globo«, kjer časniki in tiskarji stavkajo že tri mesece v obrambo svojega delov-nega mesta in politike demokratič-nega obveščanja, ki jo je doslej vodil list. »Il Globo« je bil do kon-ca leta 1974 last državne družbe ENI, ki ga je prodala založniku Lanzari. Njegov lastnik je hotel ko-ritno spremeniti politično linijo dnevnika, poleg tega pa ni zajam-čil rednega izhajanja in je v bi-stvitu skušal ponoviti poskus zadu-šitve lista po Caprottijevem zgledu.

Najbolj pereče in zaskrbljujoče pa je vprašanje podpore sredstvom javnega obveščanja in predvsem dnevnemu časopisu, kar zadeva neposredno tudi Primorski dne-vnik kot glasilo slovenske narodno-stne skupnosti v Italiji. V skladu z zaključki parlamentarne prei-skovalne komisije o tisku je časnikar-ski sindikat zahteval izrecno pod-poro za male krajevne liste in v tem okviru predvsem za manjšin-ske časnike, sindikalne biltene in liste, ki jih izdajajo zadruge časniki-karjev in tiskarjev. Listi naj bi dobivali podporo v obliki brezplač-nega papirja za prvih osem strani, kreditov po zelo ugodnih pogojih za tehnološko obnovo tiskarn in drugih olajšav.

V nasprotju s tem pa kaže, da namerava vlada deliti podpore po drugačnem ključu, po katerem bi levi del odmerjenih sredstev od-padel na velike dnevnike in veli-ka založniška podjetja ter si tako zagotoviti njihovo podporo na sko-rajšnjih volitvah. Jasno je, da bi se z vladnimi podporami tako naj-prej okoristili industrijski velikani, ki skušajo doseči monopol nad sredstvi javnega obveščanja, priza-deti pa bi bili mali in srednji listi, ki so osnovo in nenadome-stljivo tkivo demokratične struktu-re javnega obveščanja.

Uredniški kolektiv Primorskega dnevnika je na sinočnji sindikalni seji podprl stališče, predloge in zahteve časnarskega sindikata FNSI glede reforme tiska in pod-por, zlasti manjšinskemu tisku. V tem okviru je izrekel odločno na-sprotovanje takemu vladnemu na-črtu, ki bi privedel le do tako me-novane politične elitizacije tiska. Obenem izreka svojo aktivno soli-darnost kolegom listov »Gazzetta del Popolo« in »Il Globo«, ki zdaj vodijo na prem o kopu boj za de-mokratično obveščanje in reformo tiska.

Neskončne kolone beguncev bežijo iz severnih predelov Južnega Vietnama, ki so jih vladne čete prepustile partizanom in ki bodo kaj kmalu postale tarča južnovietnamskega letalstva

DANES

z mesta iz strahu pred bombar-diranjem Thieujevega letalstva. Kaže, da je južnovietnamska vlada sklenila umakniti svoje čete nekoliko bolj na jug, da bi lažje branile ozemlje, ki je še pod njenim nadzorstvom.

Ameriški zunanji minister Kis-singer je medtem v okviru svo-jege posredovanja na Bliznjem vzhodu spet dopotoval v Asuan. Pred odhodom je imel daljši po-govor z izraelskimi voditelji, ki so, po nekaterih neuradnih vi-deh, izdelali nekaj novih pred-logov. V prihodnjih urah se bo izvedelo, če se je Kissingerjeva misija premaknila z mrtve točke.

Dokumenti ob kongresu tržaških komunistov

Manjšinsko vprašanje je del italijanske poti v socializem

Poseg Edvina Švaba na kongresu tržaške federacije KPI

Ocenjevanje našega dela na tem in na drugih kongresih nam ne more vzbujati slabih vestí, da smo komunisti naredili premalo za vsestranski družbeni napredek, demokracijo in socializem v državnem in širšem merilu.

Naša vloga in naša teža, kakor tudi naša zavestna odgovornost za nadaljnji razvoj družbe in države je dosegla danes tako stopnjo moči, ki edina lahko, v povezovanju z drugimi naprednimi silami, daje jamstvo za mirljuben in pravičen razvoj družbe, njenih notranjih in zunanjih odnosov.

Na te dosežke smo in moramo biti ponosni, ker so rezultat stalnega boja, trtežev in samopodpore širokih delavskih množic.

Naše zadovoljstvo pa nas ne sme usvajati ali nas prepustiti občutki popolnosti našega dosežanja delavskih množic.

Zato moramo vedno znova preverjati, ali smo storili vse, kar je bilo v danem trenutku uresničljivo ali pa nujno potrebno?

V duhu tega preverjanja želimo prispevati nekaj svojih misli:

V obsevnem poročilu тов. Berlin-guerija, ki ga zaradi njegove obsežnosti in globine nekateri označujejo kot nekaj encikličnih dokumentov, niso omenjene narodnostne skupnosti. To pomanjkljivost je že dopolnil тов. Rossetti, to so dopolnili posegi drugih tovaršev, to bo moral dopolniti vsedržavni kongres.

Narodne manjšine ali pravilne narodne skupnosti so sestavni del italijanske poti v socializem. Čeprav so narodne skupnosti, proporcionalno z drugimi, za italijanski narod in državo, neizmerno važnejši in bistvenejši problemi, skoro neznatne važnosti, zastavljamo mi, komunisti, vso svojo težo za popolno ureditev njihove zaštite in pravice. Čemu to poudarjamo, bo kdo rekel, saj nam je to dejstvo že poznano.

Predvsem zato, ker hočemo kot pripadniki slovenske narodnostne skupnosti in kot komunisti izpovedati svojo vero v učinkovitost partije in delavskega razreda, ker želimo poudariti to zavestnost, ki izvenjati tudi iz poročila тов. Rossettija, zato ker je to eden načelnih, temeljnih problemov in ima lahko enakovredno težo z drugimi odprtimi problemi vsedržavne važnosti, kajti danes, ko partija komunisti z vsemimi demokratičnimi silami in si prevzema na vseh ravneh bremena in odgovornosti za narodni in državni ugled (dignitá), zadobivajo zahteve po ureditvi pravic narodnim skupnostim se poseben pomen.

Za nas komuniste ni razprava o pravicah Slovencev nekaj modnega, ni vprašanje dnevné aktualnosti, ni vprašanje samih besed, katerim ne sledijo konkretna dejanja. Za nas je ta zavestnost sestavni del razrednega boja. O vsem tem smo si edini, pa vendar mislim, da lahko našo akcijo še izpopolnimo.

Starejši tovarši, ki so pred vojno, med vojno in po vojni skupno nastopali, bili preganjani, se borili in zmagali, imajo svojo vizijo o Slovincih. Kaj pa nove, mlade in najmlajše generacije, ki že prevzemajo odgovornosti in postajajo nosilci novega zaleta v borbi delavskega razreda?

S tem, da dosledno vodimo in podpiramo borbo za pravice Slovencev, za globalno zaštito, za pravico uporabe jezika, za njihov enakopraven status v družbi nedvomno izpolnjujemo revolucionarno vlogo delavskega razreda. Vendar mislim, da si nezasodno počeni italijanski tovarši lahko zastavijo takšna vprašanja: Zakaj je potrebno toliko govoriti o Slovincih? Kaj jim še manjka? Saj imajo šole, gledališče, vr-

sto aktivnih društev, tisk in še vrsto drugih ustanov? Smo se do kraja spoznali? Glede na sposobnost gošljanja v probleme, ali nam lahko zadostuje naš internacionalistični duh, da se brezpozorno obojestransko podpiramo? Moje poznavanje problemov tržaške ladjedelnice, tržaškega pristanišča in Ačegata so se obogatile razprave tovaršev, kljub temu, da o teh stvareh lahko dnevno berem v italijanskem in slovenskem tisku. Toda sprašujem se, kje lahko dobi podrobnejše informacije o življenju, o miselnosti Slovencev italijanski tovarši?

Menim, da moramo v tej smeri dopolnjevati našo politično in organizacijsko akcijo. O vsakem od bistvenih in specifičnih problemov Trsta — med te spadamo tudi Slovenci, vsaj dokler ne bomo enakopravni — bi morala imeti vsaka sekcija svojega izvedenca, eksperta. Kolikor jih ne nimamo, jih moramo formirati. Danes stojimo pred

NAJNOVEJŠA MEDICINSKA SPOZNANJA

Starejši ljudje morajo biti fizično in psihično aktivni

Preprosto fizično delo brez določene zavzetosti ne zaleže
Nagel prehod z dela v popoln počitek lahko hudo škoduje

PADOVA, 20. — Medicinska ved-a se je znašla v precepu, rekli bi raje, da je s samo seboj v protislovju. Na eni strani se trudi, da bi človeku kar se za stara leta usposabljal in se v mladih in srednjih letih, ko je organizem še zdrav, ne pa da krpa v starih letih to, kar odpoveduje, oziroma kar je odgovorilo. In čeprav ne moremo z vsem tem soglašati, kajti s tem ne soglašata niti znanost, ker je organizem »tempiran«

Kraški motiv: Pilj pri Vižintinih (Foto Ferletič)

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Pesniške zbirke

Državna založba Slovenije je izdala hkrati, v paketu, kot pravimo z modernim izrazom, štiri knjige pesmi. Te knjige so med seboj močno različne. Ena prinaša informacije o sodobnih tokovih v svetovni moderni poeziji, druga prikazuje poezijo slovenskega korosega pesnika, tretja predstavlja enega najimnejših sodobnih hrvatskih pesnikov, četrta pa prikazuje tekočo slovensko pesniško produkcijo. Vsaka od teh knjig je torej različna, vse pa kažejo na skrb založbe za poezijo.

Tako smo v prevodu in izboru Marijana Tavčarja dobili knjigo lirike 20. stoletja. Koroski pesnik Valentin Polanšek se nam predstavlja s svojo novo pesniško zbirko Lipov bogec. Hrvatski pesnik Slavko Mihalčić je predstavljen v izboru svoje poezije, ki ga je kot urednik in prevajalec pripravil Veno Taufer. Svojo najnovejšo pesniško produkcijo pa nam posreduje še Nika Grafenauer v zbirki Stukatura. Vse štiri knjige pomenijo sicer prispevek na slovenski knjižni trg poezije, žal pa ne dosega tako majhne in ne dosega niti 1000 izvodov, da bo doberšen del teh knjig dosegel le največje prijatelje poezije. Žal tudi družba ne podpira dela delovnja in je zato založba izdala te knjige le ob lastni notranji subvenciji.

Knjiga sodobne grške lirike v slovenskem prevodu je prva knjiga te vrste v slovenscini. Pa tudi drugi jugoslovanski narodi nimajo še izbora sodobne grške poezije. Zato prizadevanja Marijana Tavčarja, profesorja ljubljanske univerze, ki je pripravil izbor in pesmi tudi prevedel, pomenijo se toliko bolj priznanja vredno dejanje. Zlasti se, ker knjiga predstavlja nekaj pendantov h knjigi sodobne slovenske poezije, ki je v grščini izšla pred dvema letoma v Atenah in ki jo je prav tako pripravil Marijan Tavčar. Sedanja knjiga, ki nam predstavlja moderno grško liriko, je predvsem reprezentativna in nam predstavlja 24 pesnikov od konca 19. stoletja dalje. Knjiga ima krajši uvod, urednik pa je posebej pred-

stavil še posamezne pesnike s kratkimi biografskimi podatki.

Valentin Polanšek se nam predstavlja z novo pesniško zbirko Lipov bogec, zbirko, ki je po vrsti že tretja. V knjigi se v svojih pesmih ukvarja s socialno problematiko, problemi sodobne družbe, seveda pa današnjimi koroski pesnik ne more mimo nacionalne problematike. Vsaka njegova pesem naj bi bila ubrana na rimo, v resnici pa predstavljata usaka spopad. Pesmi, razvrščene v pet ciklov, lepo kažejo vsa prizadevanja sodobnega korosega pesnika, ki živi in ustvarja v drugačnjem okolju kot njegovi rojaki v slobodni domovini, ki skuša sicer uboriti sodobne lirčne note, se pa ne prestopa zaveda nujnosti borbe in narodnostnega obstoja.

Sodobni hrvatski pesnik Slavko Mihalčić je predstavljen v izboru in prevodu Vena Tauferja v zbirki z naslovom Zadnja večerja. Knjiga ima tudi spremno besedo, ki jo je pod naslovom Unod v branje Mihalčićev, pesmi napisal Antun Soljan. Državna založba je izdala že več knjig pesmi drugih jugoslovanskih pesnikov, Mihalčićeva zbirka pa sodi v zvrst vse večje zanimanja za umetniško dejavnost po drugih republikah, ki jo lahko zaznamo v prav zadnjem času.

Knjiga pesmi Nika Grafenauerja Stukatura je tretja knjiga Grafenauerjeve poezije, zbirka, ki je izšla po več kot desetih letih. Knjiga ima za uvod zgostčen esej Tarasa Kermaunera. Vključuje se v pesniško kontinuiteto Grafenauerjeve lirike, čeprav se močno razlikuje od zadnje zbirke, izšle že pred tolikimi leti. Značilno je, da so pesmi napisane v sonetni obliki, pri čemer je pesniku sonetna forma kot slikarju platno, na katerega nanaša barve besede v novem pomenu in novih zvezah, kot je dejal pesnik sam. Vse kakor bo nova zbirka mladega pesnika, ki je izšla po 10 letih, pomenila novo sončenje s poezijo Nika Grafenauerja, pa tudi sončenje s sodobno slovensko pesniško stvarjalnostjo.

Sl. Ru.

DR. KAREL ŠIŠKOVIČ V SLOVENSKEM KLUBU

Slovinci v Italiji v zadnjih 50 letih

Sintetičen, a izčrpen zgodovinski pregled s političnega, gospodarskega, družbenega in kulturnega vidika

Ivano Fossati se je posvetil s pesmijo »Jesabela«. Sedaj se loti večja stvaritev »Slovinci v Italiji«.

V okviru torkovnih večerov je zadnji tork predaval v Slovenskem klubu dr. Karel Šiško, ravnatelj Slovenskega raziskovalnega inštituta v Trstu. Tema predavanja — »Slovinci v Italiji po prvi in drugi svetovni vojni« — že sama po sebi zbuja zanimanje naših ljudi, predvsem tistih, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo z družbenim delom v okviru naše narodnostne skupnosti, zato je torkovo predavanje dr. Šiško, priznava strokovnjaka na tem področju, privabilo precej publike, čeprav bi glede na pomen informacij o življenju, o miselnosti Slovencev teme pričakovali številnejši obisk.

Predavatelj je novejšo zgodovino Slovencev v Italiji obdelal sicer strnjeno in kar se da sintetično zaradi časovne omejitve, a iz vseh možnih vidikov, to je političnega, gospodarskega, družbenega in kulturnega, ter obenem s to predpostavko, izraženo v samem uvodu svojega predavanja, da je vsak zgodovinar med razglabljanjem do-

ločenih zgodovinskih pojavov pogojen od lastnih ideoloških nazorov in da zato more biti ne do kraja objektivno ne nepristranski, posebej se, če je sam doživel določeno zgodovinsko dogajanje, ki je še vedno predmet nesporazumov, deljenik tolačenj in polemik.

Predvsem je dr. Karel Šiško podčrtal razliko med Slovinci, ki so prišli pod Italijo pred prvo vojno ter tistimi, ki so jih priključili Italiji po njej. Večkrat delamo napako, da jih zgodovinsko istovetimo. Beneški Slovinci so bili namreč priključeni Italiji že leta 1806 z znamenitim plebiscitom, ki pa ni bil odločujoči faktor te priključitve. Šlo je enostavno za trgovanje veseli z omejitvami. Avstrija je po porazi s Francijo prepustila njej to področje, slednja pa ga je izročila Italiji, ki je uprizorila plebiscit, ob katerem se je poleg Slovencev izrekala o nadaljnji usodi teh krajev tudi italijanska in furjanska večina. Posebej pa je treba poudariti, da se je vse to dogajalo preden se je med Slovinci začel narodnostni preporod.

Povsem drugače je bilo s Slovinci v Hrvati, ki jih je k Italiji priključila prva svetovna vojna. Zanje se je asimilacijski pritisk že zaključil. Bili so narodno osvobodilni, živeli tudi so v dveh pomembnih mestnih centrih (Trstu in Gorici) in imeli so razvito gospodarstvo in kulturo. Ob tem je dr. Šiško zagovarjal tezo, da je poistojanje Trst ob prelomnici stoletja z akumulacijo kapitala, ki je prihajal v mesto s slovenskega podeželja, že potencialno slovensko središče s slovensko večino. Ravno v teh letih je bil zato Trst priča najbolj srditimi nacionalnim bojem, ko so italijanske gospodarske sile začele igrati v slovenskem gospodarstvu najhujšega konkurenta. Te perspektive Trsta je nasilno prekinila prva svetovna vojna, ki je zapletila priključitev dobrih del slovenskega in hrvaškega področja pod Italijo. S tem trenutkom se je začela druga tendenca razvoja, ki je subjektivno in objektivno onemogočila rast slovenske narodnostne skupnosti. Italijanski kapital je izpodril slovenskega. To uničevalo delo je nato izpopolnil še fašizem, ki je z nestrnjo in nasilno politiko zadajal hude udarce gospodarskemu, družbenemu, političnemu in kulturnemu življenju Slovencev pod Italijo. V tem vzdušju so se porajale »med Slovinci razne sile, ki se med sabo niso znale dogovoriti za enoten nastop proti raznarodovalnemu pritisku. Tako je spor med nacionalnim gibanjem in delavskim gibanjem vodil vodo na mlin naraščajočemu italijanskemu nacionalizmu. V tem obdobju se je iz globalnega nezadovoljstva mlajše delavske generacije porodilo organizirano komunistično gibanje, iz nacionalnih gibanj pa so nastale organizacije kot TIGR in BORBA. Vse te sile so

človek tako rad obuja spomine. Po njegovem zelo star človek tudi fizično podživila to, o čemer govori, kadar obuja spomine.

Prof. Carlo Sirtori z genovskega zavoda Gaslini je podkrepil teorijo o nujnosti fizičnega dela v starih letih tudi s sestavo krvi. Po njegovem fizično delo močno vpliva na sestavo krvi, kar preprečuje morebitne tromboze, infarkte in podobne »neveščnosti«, ki so za ljudi v določeni življenjski dobi, posebno v zadnjih časih, tako rekoč že normalne. Svoja izvajanja je podkrepil še z zelo konkretnim podatkom: v določeni življenjski dobi se utrpanj »srčne mišice« upočasi. Zato kri počasneje doteka v razne periferične predele. Posebno prizadeti lahko postanejo možgani. Od tod »skrajše amnezije« ali izguba spomina, od tod depresivnost, od tod tudi prav enostavna malomarnost pri ljudeh, ki so bili v mlajših letih zelo redni in vestni. Pri tem je dodal še, kako odločilno je delovanje jeter, ki ustvarjajo določene elemente, ki so nujno potrebni za dovajanje energije.

Na koncu še konkretniji podatki: če je res, da naj bivši fizični in umski delavec tudi v starih letih fizično dela, mora vendarle to svojo dejavnost zmerno uravnjavati. Za mladega človeka pomeni fizično delo tisto, ki mu privede delovanje srca do 200 utripov v minuti. Človek pri 70. letih pa si ne bo mogel privoščiti tega in se bo ustavljal pri 130 utripih. In to le tedaj, ko se bo na fizično delo že privajal. V začetku se bo moral zadovoljiti z lažjim delom, ki mu bo povzročilo kvečjemu 110 utripov v minuti. Se več, takšnih del se bo moral lotiti postopoma le po kako uro na dan in po tri do štirikrat na teden. To velja seveda predvsem za ljudi, ki se niso ukvarjali s fizičnim delom in se tega lotevajo šele tedaj, ko so se upokojili. Skratka, če hoče nekdo svojo življenjsko dobo podaljšati toda tako, da bo to življenje vredno življenja, se bo moral lotiti tudi fizičnega dela, to pa naj bo smotno delo, z določenim namenom, z določeno zavestnostjo, ne pa le preprosto igranje, kajti samo nekako vrtičkarstvo, to se pravi fizično dejavnost brez določene zavzetosti, ne zaleže.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Zlata kolajna vojakom-udarnikom

BEOGRAD, 20. — V lanské jese ni so v nekaterih predelih Jugoslavije imeli velike težave pri spravljaju letine, posebno pri pobiraju koruze in sladkorne pese. Jesejsko deževje se je začelo že zelo zgodaj, da koruza ni pravočasno dozorela, s sladkorno peso pa so varne sladkorja dobile več tisoč bobesedno iz belega. Pri obranju in pobiraju predelkov so na velikih kmetijskih kombinatih in na potom tudi dijaki srednjih šol, vsi sokoleski in vojski. Vojska enota, ki nosi ime po slavni XII. slovenski udarni proletarski brigadi, je v jeseni opravila na posestvu »Belje« nič manj kot 500.000 delovnih ur in pri tem spravila pod streho 10.200 vagonov grozdič, sladkorne pese in koruze v skupni vrednosti oblinih 4 milijard starih dinarjev.

Za to svojo požrtvovalnost so bili vojaki nagajeni z zlato kolajno.

RADIO VIZIJA

PETEK, 21. MARCA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 10.30 - 11.50 Šola
- 12.30 Poljudna znanost: Jubilej 1975
- 12.55 Napravimo družno
- 13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 14.10 Tečaj nemškega jezika
- 16.00 - 17.00 Šola
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.45 Program za mladino: Konj iz žgane gline, druga epizoda
- 18.10 Živi evangelij
- 18.45 Poljudna znanost: Socialne informacije
- 18.45 Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 Teden aktualnosti
- 21.45 Klasična, lahka in pop glasba

Ta oddaja, ki se že dolgo vleče, upošteva najnovejše novosti iz lahke, klasične in pop glasbe. Ta teden sta na vrsti Gianni Nazzaro ter Lara Saint Paul, ki je bila pred nedavnimi na turneji po vzhodni Evropi

DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 12.00 in 16.30 Finalne tekme za svetovno prevenstvo: moški spust
- 18.45 Športni dnevniki
- 19.00 Kako so se smejali Italijani: PETROLINI
- 19.00 Ettore Petrolini je bil znan italijanski komik izpred nekaj desetletij
- 20.00 Ob 20. uri
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Evropsko TV gledališče

M. Gorki: JAKOV BOGOMOLOV

Film, ki pride nocoj na spored, je po literarni predlogi Maksima Gorkega napravil Abram Room. V italijansko je prevedla dialoge Rosalba Oletta.

Drama Maksima Gorkega je uprizorilo sovjetsko TV gledališče. Delo Gorkega temelji na krizi, ki jo preživlja predstavnik bogate buržoazije, seveda ruske. Toda Maksim Gorki, ki je znal notranje konflikte in medčloveške odnose čudovito prikazati in obdelati, je tudi v tem primeru osnovo povezal z vsakdanjo družbeno stvarnostjo določenega sistema, ki ga je zgo-dovina že »odpisala«.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.10 in 14.10, 16.05 Šola
- 12.30 Stalnost vrste, Farma govedi, Ali ste vedeli, Ustava, Seminar. Oživele lučke, Komedija in drama itd.
- 10.50 in 15.30 »Angleščina
- 16.20 Smuk za moške, posnetek iz Val Gardene
- 17.20 PISANI SVET

Današnja, štasta oddaja »Pisani svet« gre v program prav na prvi dan pomladi. V to oddajo bodo vključili nekaj prispevkov, ki bodo gledalce popeljali v koledarsko pomlad. Osrednji zapis v oddaji bo izlet mladih planincev iz Postojne. Gostje oddaje bodo danes Tržičani, mladi alpinisti, ki so premagali že marsikatero strmino in tudi že kako steno.

Veseli vremenar bo prinesel vremensko napoved, ki diši po pomladi, pa čeprav v resnici ni tako, ker bo pri resni vremenski napovedi pojasnil nekaj zanimivosti iz vremenslovja. Sicer pa bo na vrsti še nekaj zanimivih novic iz vse Slovenije.

Obzornik

18.00 SAVSKI VAL

18.45 O mladi generaciji: VEDEDNSKI ODKLONI PRI MLADINI

20.05 SADOVI JEZE, film

Sadovi jeze je 35 let star film, saj ga je John Ford napravil leta 1940. Film je Ford posnel po romanu J. Steinbecka. Po celi vrsti drugih filmov se J. Ford lotil izrazito socialnih tem, romana, ki prikazuje mučno življenje priseljencev v Kaliforniji, njihovo težavno potovanje, brezposelnost in revščino. Film je do bil oskarja za režijo in za glavno žensko vlogo, ki jo igra Jane Harvel

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.30 Barok v glasbi; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 15.00 Kulturni pregled; 16.45 Toppops; 17.15 Kulturna panorama; 18.00 Melodije; 18.30 Naši zbori; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 20.00 Glasba in zvok; 21.30 Simfonični koncert; 22.35 Jazz

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 8.35 Jutranje poudarke; 9.00 Vi in jaz; 10.44 Reportaža; 11.10 Srečanja; 11.30 Izbran spored; 13.20 Strnjena komedija; 14.05 Odprta linija; 15.10 in 17.40 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba; 19.30 Glasba divjega Zahoda; 20.20 Po-

novno na sporedu; 21.15 Koncert.

TRST A

- 17.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.30 Šola; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umjetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Sodobni ital. glasbeniki; 19.10 Naši deželi priprivedniki; 19.20 Jazz; 20.00 Sport; 20.25 Gospodarski in delo; 20.50 Koncert; 21.40 Ples.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.30 Barok v glasbi; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 15.00 Kulturni pregled; 16.45 Toppops; 17.15 Kulturna panorama; 18.00 Melodije; 18.30 Naši zbori; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisana glasba; 20.00 Glasba in zvok; 21.30 Simfonični koncert; 22.35 Jazz

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 8.35 Jutranje poudarke; 9.00 Vi in jaz; 10.44 Reportaža; 11.10 Srečanja; 11.30 Izbran spored; 13.20 Strnjena komedija; 14.05 Odprta linija; 15.10 in 17.40 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba; 19.30 Glasba divjega Zahoda; 20.20 Po-

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Rekreacija; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola; 9.30 Jug. narodna glasba; 10.15 Uganite, pa vam zaigramo; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Popevke; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Mladina poje; 15.45 »Vrtljaki«; 16.50 Človek in zdravje; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Iz koncertov in simfonij; 18.05 Ogledalo našega časa; 18.15 Zvočni signali; 19.40 Ansambel Lojzeta Slaka; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.15 Stop poslo; 21.15 Oddaja o morju; 22.20 Zvoki iz logov domačin; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz pred polnočjo.

ZA OČETOM

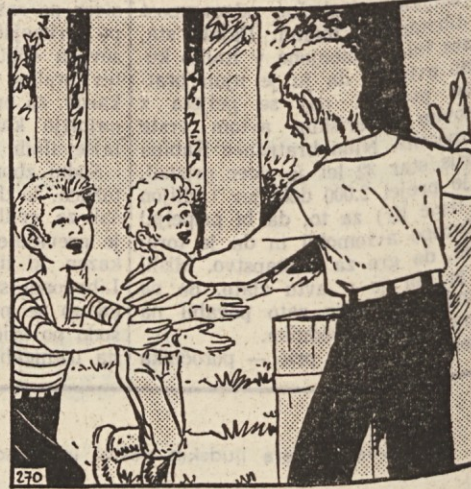
PIŠE JANEZ TRNOVC, RIŠE MIKI MUSTER

Tako je tudi bilo. Brata sta prespala noč v obreznem taborišču, kjer jima je Pavle tudi pripravil zajtrk. Potem so počakali, da sta dva Indijanca pritvorila do taborišča nabrani kavčuk. Ker sta ju dečka poznala še iz Amarona, je bilo tudi svidenje z njima veselo in prirčno. Ko sta odločila tovor in se odpočila, sta vzela s seboj Bojana, Zorana in Kunjia in odšli so v pragozo.

Po dveh urah hoje sta dečka našla očeta ob debelu močnega kavčukovca, ko je ravno praznil posodo, v katero se je iz zarezane debla izcejal surov kavčuk. Bil je tako zave-rovan v svoj posel, da je šele na klic »očel« dvignil pogled. Obstal je za trenutek brez zavesti. Saj sam sebi ni mogel verjeti, da vidi pred seboj res svoja sinova, ki ju je bil pustil v Peruju.

Sinova sta skočila k njemu in se ga oklenila. Vsem trem so solze ganotja orosile oči. Veselje svidenja je pa brž zagrenilo Bojanovo in Zoranovo sporočilo, da je mama medtem umrla in da sta prav zaradi tega zapustila Amarón in prehodila tako dolgo in nevarno pot za očetom. Stanka je ženina smrt hudo prizadela, čeprav se je na tihem že dolgo bal zanj.

SMUCANJE

ŽENSKI SP

Švicarka L. M. Morerod najhitrejša med vrati

Za dekleta le še nastop v vzporednem slalomu - Danes moški

ORTISEI, 20. — Začelo se je zadnje dejanje smučarskega tekmovanja za svetovni pokal. V Ortiseiu je danes v ženskem slalomu zmagala z dvema odličnima in brezhibnima vožnjama švicarka Lise Marie Morerod, ki je na cilju prehitela fenomenalno avstrijsko tekmovalko Moser-Pröllovo kar za 90 stotink sekunde. Drugo mesto Moser-Pröllove vseeno preseneča, saj je ta odlična smučarka specialistka za smuk, v zaključnem delu tekmovanja za SP (katerega si je že predčasno zagotovila) pa je dokazala, da bi bila lahko izredno nenašljiva tudi v slalomu, če bi mu pravi posvetila vsaj nekaj več pozornosti. Med tekmovalkami, ki so se danes uvrstile presenetljivo slabo, je tudi Liechtensteinka H. Wenzlova, ki je nekako vrata prevzela iz napačne smeri, zgubila hitrost in je tako s prvih mest padla v drugo deseterico.

Lestvica današnjega slaloma:

1. Morerod (Švi.) 70"39
2. Moser-Pröll (Av.) 71"29
3. Kaserer (Av.) 71"61
4. Serrat (Fr.) 71"76
5. Dembernard (Fr.) 71"82
6. Behr (ZRN) 72"02
7. Mittermaier (ZRN) 72"02
8. Zechmeister (ZRN) 72"37
9. Zurborggen (Švi.) 73"16
10. Berwien (ZRN) 73"80
11. Zechmeister (ZRN) 74"06
12. Fischer (ZDA) 74"07
13. Wenzlova (Lieht.) 74"55
14. Lukasser (Av.) 74"73
15. Fjeldstad (Nor.) 75"07

Na lestvici za svetovni pokal je zdaj vrstni red tak: 1. Moser-Pröll 305 točk, 2. Wenzlova 199, 3. Mittermaier 166, 4. Morerod in Zurborggen 151 točk.

Tekmovanja za ženski svetovni pokal se bodo v soboto zaključila z vzporednim slalomom.

Jutri bodo nastopili moški v smu-

švicarka Lise Marie Morerod, zmagovalka večerašnjega ženskega slaloma za svetovni pokal, ki je bil na sporedu v Ortiseiu

FRANCI STRLE: PARTIZANSKI VOLK SAMOTAR

10. Sli so tudi v gozd Brestovo drago. Tam bi bil moral biti skrit mitraljez. Iskali in dolgo pot so naredili zaman. Skrivališče je bilo prazno. Nekdo je orožje prenesel malo pred njimi.

Zelo važno poslanstvo je Viktor opravljal pri povezovanju prvih partizanskih skupin. Poznal je širne gozdove in je bil za tako nalogo kakor rojen. Tako je bil prvi, ki je vzpostavil povezavo s taboriščem delniške čete v gozdovih blizu Kolpe. Tja so potem hodili od srede avgusta 1941 ob nedeljah Ivica Crnić, Karlo Butorac in Viktor. Partizanom so prinašali hrano in druge potrebščine ter jih seznanjali z obveščevalnimi podatki o gibanju in namestitvah sovražnika. Viktor jim je prinašal tudi orožje in strelivo, če takrat pa je popravil pokvarjene puške. Pri kakšni je bila zlomljena udarna igla, pri drugi spet izvlakač ali pa sprožilec. To je trajalo do 20. oktobra 1941, ko so bili partizani delniške čete napadeni in razbiti. Štab bataljona «Matija Gubec» nekaj časa ni vedel za njihovo usodo. Našel jih je spet šele Viktor, jih oskrbel z najnujnejšim in jih povezal s partizansko organizacijo. Viktor pa je vzdrževal redne stike z ličko-fužinskimi partizani. O tem piše Ivan Tijan, ki je donedavnega živel v Podsedu pri

EVROPSKA NOGOMETNA POKALNA TEKMOVANJA

Izredno navdušenje v Beogradu Dino Zoff ponovno glavni junak

Danes (ob 12. uri) bodo v Zürichu žrebali polfinalne pare vseh treh tekmovanj

POKAL PRVAKOV
Leeds, St. Etienne, Barcelona in Bayern so polfinalisti največjega evropskega pokalnega tekmovanja. Med temi ekipami je torej tudi Bayern München, lanski prvak, ki pa letos ni v najboljši formi, čeprav je v četrtfinalu odpravil tudi sovjetsko ekipo Ararat.

Med kandidati za končni naslov nemodno sodi Barcelona, v kateri igra tudi slavna nizozemska nogometaša Crujff in Neeskens. Španci so brez težav odpravili švedske prvake. Brez večjih naprezanj so tudi nogometaši Leedsa premagali nekdanjo slavno enajsterico Anderlecht. Preseneča pa uvrstitev v polfinala.

V 2. ZVEZNI JUGOSLOVANSKI LIGI

Primorski derbi osvojili Kanalc

Saloni si je s to zmago že zagotovil 5. mesto

Sobotni obračun med primorskima predstavnikoma v 2. zvezni ligi, Izolu in Salonit, se je tudi tokrat končal s prepričljivo zmago Kanalc, ki so slavili še izdatnejšo zmago kot jeseni, pa čeprav je bila tekma v Izoli pred kakimi 250 gledalci.

S to zmago so si igralci Salonita praktično že zagotovili peto mesto, ki je bilo po porazu doma z Mariborom že resno ogroženo. Izolčani so razočarani, saj so igrali zelo slabo. Spet se je pokazalo, da so brez veterana Livija Jakov-

mina in Klepača slabo možovo. Odlični, toda še neizkušeni Nikolič pa ni mogel nositi vsega bremena derbija.

Vrste Salonita so to pot delovale dobro. Ni bilo posebnih junakov, pa tudi odgovoril ni nihče. Tudi taktika trenerja Čarga je delovala. Vsi so pazili na Nikoliča in niso dali priložnosti, da bi se obkrožil. Vsi so pazili na Nikoliča in niso dali priložnosti, da bi se obkrožil.

Izločeni so se je rezultat taktike gostov, ki so žrtvovali set, da bi lahko dali priložnosti za mlajšim igralcem. Izkazal se je mladi Vojo Jakopič, ki je pred nekaj tedni uspešno nastopil v slovenski mladinski reprezentanci (do 19 let) na nekem močnem turnirju v Kasslu (Zah. Nemčija) kjer je slovenska vrsta zasedla odlično drugo mesto.

Fužinar se je že opomogel od šoka, ko je na Reki izgubil s Partizanom. To nedeljo je doma po ogorčeni bitki spravil na kolena Metalca iz Siska. Seveda pa je fužinar boj za naslov prvaka že izgubil. Mariborčani so iz kola v kolo boljše. Vse kaže, da bodo v nekaj sezonah spet imeli odlično možstvo, ki bo lahko posegalo po samem vrhu. To pot so gladko odpravili Jedinstvo iz Tuzle, ki se je resno upiralo le v drugem setu.

Težko je pričakovati, da bi primorska predstavnika osvojila v nedeljskem kolu točke. Kanalc igra sicer doma, toda v goste prihaja odlični Karlovac, ki je v letošnjem prvenstvu še brez poraza in praktično še član 1. zvezne lige. Domačini obljubljajo, da bodo storili vse in dali na tej tekmi vse od sebe. Vprašanje pravili na kolena možstvo, da bi spravi formata kot je letošnji Karlovac. Ne glede na izid tekme pa smo prepričani, da bomo deležni lepega športnega dopoldneva.

Izolčani potujejo v Kaštel Lukšić pri Splitu. Če bodo šli na gostovanje v taki sestavi kot so igrali v nedeljo, potem lahko še sedaj mino zapisano končni izid. Mladost je namreč doma vsem hud nasprotnik. Le redki so tisti, ki uspejo tam zmagati.

Izid slovenskih predstavnikov:

Izola - Salonit	1:3
(7:15, 1:15, 16:14, 6:15)	
Maribor - Jedinstvo	3:0
Fužinar - Metalca	3:2
Lestvica: Karlovac 30, Fužinar 24, Metalca 20, Interpet 18, Salonit 16, Mladost 12, Čajavec 12, Maribor 10, Jedinstvo 8, Partizan 8 in Izola 4.	

E. Hvalica

le francoske ekipe St. Etienne, ki je v prejšnjem kolu neprimakovanu odpravila splitski Hajduk, v četrtfinalu pa je zanesljivo osvojila dragoceni točki proti poljskemu prvaku iz Chorzova.

POKAL

POKALNIH PRVAKOV

Veliko slavje v Beogradu po izrednem uspehu Crvene zvezde. Preko sto tisoč ljudi je napolnilo do zadnjega kotička beograjski stadion, in navijači so res prišli na svoj račun. Crvena zvezda je po regularnem času vodila z 2:0, z lepim golom Džajića in z enajstmetrovko, ki jo je realiziral Petrović. Po 120 minutah igre sta ekipi streljali enajstmetrovke. Bile so to dramatične minute. Stadion je kar onemel; vzkipel je, ko je Crvena zvezda realizirala enajstmetrovko, ponovno utihnil ob izenačenju Špancev. Nato pa končno slavje. V ostalih srečanjih ni prišlo do presenečenj. Osrednja tekma med nizozemsko ekipo Eindhoven in portugalsko Benfica se je zaključila s slavjem Nizozemcev.

POKAL UEFA

«Bunker», ki ga je pripravil trener Parola za tekmo proti Hamburgerju, je zdržal. Juventus je namreč iz Hamburga odnesel celo kolo. Zasluža za ta veliki uspeh pa gre predvsem furlanskemu vratarju Dinu Zoffu, ki je še enkrat potrdil, da je med najboljšimi vratarji na svetu. Zal, pa je jugoslovanski zastopnik Velež iz Mostarja zgubil tekmo proti Twenteju, ki je drugi gol dosegel

EVROPSKA NOGOMETNA POKALNA TEKMOVANJA

POKAL PRVAKOV

Četrtfinale	1. tek.	2. tek.	Kvalificiran
Leeds (Ang.) — Anderlecht (Bel.)	3:0	1:0	Leeds
St. Etienne (Fr.) — Chorzov (Pol.)	2:3	2:0	St. Etienne
Barcelona (Sp.) — Aatvidaberg (Šve.)	2:0	3:0	Barcelona
Bayern München (ZRN) — Ararat (SZ)	2:0	0:1	Bayern

Prvak: Bayern München (ZRN) — Finale 28.5.75 v Parizu

..

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Četrtfinale	1. tek.	2. tek.	Kvalificiran
C. zvezda (Jug.) — Real (Sp.)	0:2	8:5	C. ZVEZDA
Ferencváros (Mad.) — Malmoe (Šve.)	3:1	1:1	Ferencváros
Eindhoven (Niz.) — Benfica (Por.)	0:0	2:1	Eindhoven
Dinamo-Kijev (SZ) — Bursaspor (Tur.)	1:0	2:0	Dinamo

Prvak: Magdeburg (NDR) — Finale 14.5.75 v Baslu

..

POKAL UEFA

Četrtfinale	1. tek.	2. tek.	Kvalificiran
Twente (Niz.) — Velež (Jug.)	0:1	2:0	Twente
Juventus (It.) — Hamburger (ZRN)	2:0	0:0	JUVENTUS
Köln (ZRN) — Amsterdam (Niz.)	5:1	3:2	Köln
Borussia (ZRN) — Banik Ostrava (ČSSR)	1:0	3:1	Borussia

Prvak: Feyenoord (Nizozemska) — Finale 7. in 21.5.75

HOKEJ NA LEDU

SP V SAPPORU

Italija spet poražena

SAPPORO, 20. — V nadaljevanju svetovnega prvenstva B skupine v hokeju na ledu je Italija doživela še en visok poraz. Tokrat so italijansko reprezentanco premagali zastopniki ZRN, in sicer s 5:2 (2:0, 1:1, 2:1).

V drugem srečanju iste skupine je Švica odpravila Romunijo s 4:3 (1:1, 2:1, 1:1).

PLAVANJE

DRESDEN — Vzhodna Nemka Kornelia Edner je s časom 2'02"27 popravila za 67 stotink sekunde dosedaj svetovni rekord v plavanju na 200 m prosto; ta rekord je bil doslej last Američanke Babashoff.

v zadnji sekundi. V tem tekmovanju ima ZRN kar dva zastopnika: Köln in Borussia. Presenetil je predvsem Köln, ki je v dveh tekmah kar z 8:3 odpravil nekdanjo slavno ekipo Amsterdam.

Danes bodo ob 12. uri v Zürichu žrebali pare polfinalnih tekem v vseh treh tekmovanjih.

ODBOJKA

TURIN, 20. — Italijanska moška odbojbarska reprezentanca se bo v Franciji udeležila mednarodnega turnirja za «Spomladanski pokal», ki se bo začel 28. t.m.

ČEMU JE TREBA PRIPISATI KRIZO PRI DOMOVCIH?

Letošnjim neuspehom Doma botrujejo razne okoliščine

Mnenje referenta za moško odbojko pri SZ Dom Igorja Komela - Obetajo se boljši časi

Referent za moško odbojko pri športnem združenju Doma v Gorici, Igor Komel, nam je poslal prispevek, v katerem ocenjuje letošnji neuspeh odbojbarske ekipe v prvenstvu 1. moške divizije.

EVROPSKA NOGOMETNA POKALNA TEKMOVANJA

POKAL PRVAKOV

Četrtfinale	1. tek.	2. tek.	Kvalificiran
Leeds (Ang.) — Anderlecht (Bel.)	3:0	1:0	Leeds
St. Etienne (Fr.) — Chorzov (Pol.)	2:3	2:0	St. Etienne
Barcelona (Sp.) — Aatvidaberg (Šve.)	2:0	3:0	Barcelona
Bayern München (ZRN) — Ararat (SZ)	2:0	0:1	Bayern

Prvak: Bayern München (ZRN) — Finale 28.5.75 v Parizu

..

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Četrtfinale	1. tek.	2. tek.	Kvalificiran
C. zvezda (Jug.) — Real (Sp.)	0:2	8:5	C. ZVEZDA
Ferencváros (Mad.) — Malmoe (Šve.)	3:1	1:1	Ferencváros
Eindhoven (Niz.) — Benfica (Por.)	0:0	2:1	Eindhoven
Dinamo-Kijev (SZ) — Bursaspor (Tur.)	1:0	2:0	Dinamo

Prvak: Magdeburg (NDR) — Finale 14.5.75 v Baslu

..

POKAL UEFA

Četrtfinale	1. tek.	2. tek.	Kvalificiran
Twente (Niz.) — Velež (Jug.)	0:1	2:0	Twente
Juventus (It.) — Hamburger (ZRN)	2:0	0:0	JUVENTUS
Köln (ZRN) — Amsterdam (Niz.)	5:1	3:2	Köln
Borussia (ZRN) — Banik Ostrava (ČSSR)	1:0	3:1	Borussia

Prvak: Feyenoord (Nizozemska) — Finale 7. in 21.5.75

SNEŽNE RAZMERE

TRBIŽ	80 cm
VIŠARJE	300 cm
MATAJUR	100 cm
SAPPADA	120-150 cm
RAVASCLETTO	110 cm
PIANCAVALLO	100-200 cm
KOČA GILBERTI	400 cm
SEDLLO MONTE CROCE	100 cm
SAURIS	100 cm
Forni di Sopra	50 cm
Kranjska Gora	50-120 cm
POKLJUKA	80 cm
VELIKA PLANINA	90-180 cm
KOMNA	250 cm
VOGEL	250 cm
KRVAVEC	200 cm
KANIN	500 cm
GRANI VRH nad Idrijo	45 cm
KALČI (Postojna)	40 cm
LOKVE	20 cm

TEDENSKI PREGLED

Po zadnjem neuspehu proti ekipi SAI usoda Krasa praktično zapečaten

Brežanke so osvojile izredno dragoceni točki

V nadaljevanju odbojbarskega prvenstva sta bili uspešni dve naši sesterki. Igralka Brega so se iz Bocna vrnila z dvema izredno dragoceno točkama. Zmagovita pot za stopnikov Bora se nadaljuje. Usoda Krasa je po zadnjem uspehu Brussegane brezupna. Tržačanke so za pravilo še poslednjo možnost za osvojitve tretjega mesta na končni lestvici.

MOŠKA C LIGA

Igralcem Krasa v Bellunu ni uspel veliki podvig. Zgorničani so v zadnjih dveh setih zaigrali dokaj dobro (in domačinom odvzel set), toda ne toliko, da bi pripravili veliko presenečenje. Po tem porazu Krasa pa

je vse odločeno, ker je prednost Brussegane narasla po zadnjem uspehu na šest točk. Tako se bosta poslovila od te lige ACLI iz Montecchia iz slovenski odbojkarji. Druga vodilna ekipa gasilcev iz Trevisa je bila v Trstu v tekmi z Grandi motori 3:2 na robu prepada. S skrajnimi napori je le zmagala s tesnim izidom in se tako še naprej nadaljuje mrtvi tek s SAI iz Belluna. Nekoliko preseneča gladek poraz Libertasa v Veroni. Korak i i sredini lestvice je napravila tudi Marghera.

IZIDI 13. KOLA

Marghera - ACLI Montecchio 3:1
SAI Belluno - Kras Zgonik 3:1
Ferroni Verona - Lib. Trst 3:0

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

ODBOJKA

Uredništvo, uprava, oglašni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70 Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82

Naročnina
Mesečno 1.750 lir — vnaprej: polletna 9.500 lir, celoletna 17.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 23.500 lir, za naročnike brezplačno revija »Dan« V SRJ številka 1.50 din, ob nedeljah 2.— din, za zasebnike mesečno 24.—, letno 240.— din, za organizacije in podjetja mesečno 30.—, letno 300.— din Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6

21. marca 1975

Za SFRJ Ziro račun 50101-603-45361 »ADIT« - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207

Oglašni Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 250, finančno 400, upravnih 500, legalni 500, osmrtnice in sozila 250 lir. »Mali oglašni« 80 lir beseda Oglašni za tržsko in goriške pokrajine so naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.

Odgovorni urednik Gorazd Vesel

Izdaja in tiska ZIT - Trst

KAJ KOMENTIRA ITALIJANSKI TISK

Italija in Portugalska

V teh dneh, ko je v teku 14. kongres komunistične partije in ko je njen predsednik Berlinguer pojasnil delegatom in vseh italijanskih javnosti smisel in pomen svoje teze glede nadaljnjega političnega, družbenega in gospodarskega razvoja v državi, je izbruhnila nenadna politična kriza, ki je hudo prizadela zavzemanja italijanskih komunistov za nadaljnji razvoj in napredek italijanske demokracije ter družbenih odnosov na poti socializma.

Gre tu za sedaj že vsej javnosti znane dogodke na Portugalskem, ki so se takoj odrazili tudi v stališčih italijanske krščanske demokracije. Prepoved portugalskih vojaških oblastnikov, da portugalska krščanska demokracija (PPD) nastopi na ustavodajnih volitvah, ki bodo prihodnji mesec, je napotila italijanske demokristjane, da odpočijo svojo delegacijo s kongresa komunistične partije, ki je sedaj v Rimu. To dogajanje je pomembno, ker soča trden naplek komunistične partije Italije, da gre po poti urejanja političnih, družbenih in gospodarskih odnosov v Italiji po neki notranji logiki z demokristijani, ki sprajajo sedaj to vprašanje na raven mednarodnih odnosov, ali bolje rečeno na raven odnosov med komunizmom in demokrističnim svetom. Ne moremo pa reči, da se ta stališča katoliškega sveta, ki je več ali manj vključen v KD, popolnoma soglasna. Zgodilo se je namreč, da so ACLI in kaka druga organizacija odklonile ta toga stališča ter so uostvovala različnost razmer v Italiji in na Portugalskem. Kljub temu pa moramo omeniti, da na splošno prevladuje mnenje, da portugalske rešitve niso smatrane na Zahodu za »evropske«.

Milanski list »IL CORRIERE DELLA SERA« piše v tej zvezi: »Zakaj bi bilo dopuščen Berlinguer, kot se je zgodilo, zasnovati svojo tezo na čilsko tragedijo ter odkloniti tezo 51 odstotkov in istočasno postaviti perspektivo »kompromisa«. Fanfani in KD pa ne bi bilo dopuščen, da se sklicujejo na libonske dogodke, ki so prav tako značilni? Dejstvo, da kak demokristijan skuša sedaj mobilizirati javno mnenje glede portugalskih dogodkov, kot se je zgodilo za časa praskih dogodkov, ne pomeni da gre le za volilne pobude: libonski dogodki, so sami po sebi hudi ter upravičeno zaskrbijo demokrate ter silijo k treznemu razmišljanju o bodočnosti Portugalske in s tem tudi Atlantske zveze, kateri Portugalska pripada kot uraden partner. Ni prav, da KPI likvidira vso to zadevo z obtožbo, da KD v zvezi s tem dogodkom le taktizira. Iz Lizbone prihaja, tudi za naš komunizem, opozorilo, ki je zelo globlje.«

V nadaljevanju članka »IL CORRIERE DELLA SERA« obravnava vprašanje mednarodne umestitve KPI, ki po njegovem mnenju ni več dogmatično prosovjetsko, a po mnenju nekaterih ni niti dovolj avtonomno.

Komunistično glasilo »L'UNITA« še ni doslej kontroliralo na uredniški ravni sklepa vodstva KD, da odpočije svojo delegacijo na kongresu KP. V glavnem se je omejilo le na izjavo predsedstva kongresa, kjer je rečeno, da so na kongresu zamenjani čakali, da bi dobili uradno obvestilo demokristjanske stranke o njeni nameri, da ne bo več sodelovala na kongresu KPI. V sporočilu predsedstva kongresa je rečeno, kot je že znano, da gre za instrumentalizacijo nekega zunanega dogodka, ki naj ne bi imel nobene direktne povezave s problemi, ki jih morajo obravnavati italijanske politične stranke ter sploh vsa javnost. V sporočilu predsedstva kongresa je rečeno med drugim: »V zvezi z demokristijanskimi pommi: »Memorandum da gre za nastop, ki ne odgovarja vzdušju mednarodnih odnosov med komunističnimi silami, ki je tudi popolnoma neupravičen bodisi v zvezi z akcijo in demokristično strategijo italijanske komunistične partije, kakor tudi v stališčih, ki jih je zavzel glede zapletenega razvoja na Portugalskem, kar je večerj potrdil tovariš Enrico Berlinguer.«

Komunistično glasilo poroča na široko o poteku kongresa, prinaša pa tudi izjave, ki so jih podali socialdemokratski in socialistični voditelji glede »zgodovinskega kompromisa«. Sem spadata intervjuja Saragata in Nennija tedna »Mondo«. Zanimiva je izjava senatorja Nennija, ki meni, da se sedaj ne postavlja vprašanje izkoriščanja komunističnih sil v okviru vlade. Problem je pravzaprav v odnosu s komunisti v antifasističnem in demokrističnem boju, v boju za socialne reforme v državi. Saragat pa postavlja vprašanje na raven odnosov v okviru atlantskega pakta.

Socialisti so sprito polemike med komunisti in demokristijani zelo zaskrbili. Pri svojih nastopih si ne prikrivajo, da so portugalski dogodki hudo prizadeli sedanje politične napore v Italiji, da bi prišlo do večjega sodelovanja med levničarskimi silami, v zvezi tudi s kongresom komunistov. List »L'AVANTI« piše včeraj: »Ukrep portugalskih vojakov revolucionarnega sveta, ki so prepovedali krščanski demokraciji in skrajnim levničarskim skupinam, da sodelujejo

ZARADI TEHNIČNIH RAZLOGOV

Na Portugalskem odložene volitve v ustavodajno skupščino

Portugalci bodo šli na volišča 25. aprila - Na volitvah bo nastopala tudi sredinsko desničarska stranka CDS

LIZBONA, 20. — Vojaški revolucionarni svet je danes sporočil, da so volitve v ustavodajno skupščino odložene za dva tedna, in sicer na 25. aprila. Volilna kampanja, ki bi se morala začeti danes, je odložena na 2. aprila. V sporočilu vojaškega revolucionarnega sveta je rečeno, da je bil ta sklep sprejet zaradi tehničnih razlogov, in sicer zaradi podobnosti volilnih znakov starih strank, ki bodo nastopale na volitvah. Prizadehim strankam so naročili, naj v osmih dneh ustrezno spremenijo znake.

Vojaški revolucionarni svet je nadalje sklenil, da se bo volilnega boja lahko udeležila tudi stranka »Demokrističnega socialnega centra« (sredinsko desničarska skupina). Pred časom je »CDS« sklenil volilno pogodbo s portugalskimi demokristijani, katerim pa je vojska oblast prepovedala udeležbo pri volitvah.

V okvir pooblastitve stranki CDS, da se udeleži volitev, spada tudi osvoboditev gen. Carlosa Galvaa de Mela, ki je znan pristaš stranke CDS. General je sprejel častnikarje, ki na generalstabu portugalskega letalstva ter jih seznanil z izdajo neke svoje knjige, ki je že izšla. De Melo je bil član vojaške junte skupaj z De Spino, potem pa je padel v nemilost. V zadnjih časih so ga obtožili, da je sodeloval pri »golpeju«. Zdi se, da je bila obtožba neosnovana. De Melo bo nastopil na volilni listi CDS.

Obe levničarski stranki, ki sta bili izločeni iz prihodnjih volitev, nastopata z vso ostrino ter obtožujejo posebno KPP, da krepi reakcijo in imperializem. MRPP trdi celo, da sedanji vladni odločitev, da se v okviru ukazov in navodil »socializma« Cunhalove komunistične partije.

Portugalski socialisti se ne strinjajo popolnoma s sklepi vojaškega revolucionarnega sveta. V zvezi s sklepom, da se onemogoči dejavnost nekaterih strank je bilo objavljeno sporočilo stranke, v katerem je rečeno, da je socialistična stranka »vedno menila, da je svoboda drugih strank prav tako pomembna kot lastna«. Socialisti o prepovedi delovanja strank prizadene izključno tista gibanja, ki prikrivajo fašistične, oziroma protirevolucionarne manevre.

Pričakujejo, da bo v kratkem postavljena nova portugalska vlada. Gotovo je, da bo socialistični leader Mario Soares ostal v vladi, tudi v tem trenutku pa se KPP zelo zavzema za vključitev v novo vladno sestavo predstavnikov dveh gibanj, ki sta sicer socialistični, ven-

dar pa nasprotni uradni socialistični stranki Portugalske. Socialisti pravijo, da bi taka vključitev pomenila dejansko okrepitev položaja KPP.

Portugalska komunistična partija je medtem sprožila hudo kampanjo proti tujim častnikarjem obveščevalni službi. List »L'Avanti« trdi, da so številni angleški, ameriški, španski, francoski in brazilski častnikarji delovali kot praveči sodružniki bivšega gen. Antonia de Spino in njegove protireakcionarne klike. List zahteva, da bi morale oblasti nadzorovati pošiljanje vesti v inozemstvo.

V poznih urah so sporočili, da je danes popoldne generalni sekretar Krščanske demokracije zahteval avdienco pri predsedniku republike gen. Gostu Gomesu. Menijo, da bi moral leader stranke, ki je bila izključena iz prihodnjih volilnega boja, zahtevati drugačno rešitev, ker se je njegova stranka izrazila proti vsakemu nasilju.

Predsednik CDS (desn. skupina) Diego Freitas je izrazil dolžnico pomisleke glede prihodnjih volitev. Osebnost je pristaš sodelovanja na

volilnem boju, toda nekateri člani stranke menijo, da bi bilo bolje, če bi se volitev ne udeležili.

Zapr domnevni ugrabitelji industrija Garonzija

BERGAMO, 20. — V okviru preiskave o ugrabitvi predsednika nogometnega kluba Verona Silveria Garonzija so agenti bergamskega letalskega oddelka aretirali 46-letnega trgovca Nicola Meolija, pri katerem so našli sveženj bankovcev Garonzijeve odkupnine. Osumljenec se brani, da so mu bankovce dali v neki milanski banki.

Meoli je bil v ponedeljek zvečer žrtev prometne nesreče. Ker so med prevozom v bolnišnico policisti našli v njegovi torbi sveženj bankovcev in čekov v skupni vrednosti šestih milijonov lir, so začeli preiskavo in odkrili 12 bankovcev, s katerimi je bila izplačana odkupnina za Garonzija. Ta je — kot je znano — bil ugrabljen v začetku leta in osvoboden po nekaj dneh proti izplačilu milijarde lir odkupnine.

IZRAELSKA VLADA IZDELALA NOVE PREDLOGE?

Odločilne ure za Kissingerjevo posredovanje na Bližnjem vzhodu

Ameriški zunanji minister štirikrat odložil odhod v Asuan - Ponoven dokaz egiptovske dobre volje

TEL AVIV, 20. — Kljub deseturni vladni seji, ki je trajala pozno v noč, so izraelski ministri sklenili sestati se na ponovnem posvetovanju pred odhodom ameriškega zunanjega ministra Kissingerja v Asuan. Seja je trajala nekaj ur, ob koncu pa niso objavili nobenega uradnega sporočila. Dejstvo je, da se je Kissinger po seji zadržal v daljšem pogovoru z izraelskimi predstavniki ter na vprašanje častnikarjev, ali ima nekaj novih predlogov za Egiptec, odgovoril, da ima nekaj novih idej. Zaradi pomena seje izraelske vlade je Kissinger kar štirikrat odložil svoj odhod v Asuan, kar jasno dokazuje, kljub uradnemu molku, da se je vlada sestala na njegovo zahtevo in da je po vsej verjetnosti izdelala nekatere predloge. Upati je samo, da so Izraelci nekoliko omehtali svoje stališče in odstopili od svoje nepopustljivosti.

Uradni komunikacije o zasedanju tel-avivske vlade govori o sklepu, da

se pooblastijo nadaljnja pogajanja med izraelskimi pogajalci in dr. Kissingerjem, da bi prišli do ponovnega začasnega sporazuma z Egiptom. Če je izraelska vlada sklenila, da vztraja pri svoji zahtevi po egiptovski izjavi o stanju nenapadanja med obema državama, je jasno, da je Kissingerjeva mislija zašla v slepo ulico, iz katere trenutno ni izhoda. Sklepno sporočilo je vsekakor tako dvoumno, da se ga lahko tolmači na več načinov. Ko govori o nadaljevanju pogajanj v duhu sklepov, ki jih je sprejela izraelska vlada, ne omejuje sporočila, če gre za nove sklope, ali pa za že znano izraelsko nepopustljivo stališče.

Iz Egipta prihaja medtem nekaj zanimivih vesti. Uradni vladni glasnik je izjavil, da je sleherni novi sporazum o razmiku čet pomemben korak na poti k miru, ker bi tak sporazum dokazal dobro voljo strani, ki so zapletene v spor in bi bil eden temeljnih kamnov za vzpostavitev trajnega miru na Bližnjem vzhodu. Glasnik je tudi dejal, da bodo Arabci privolili, da prenehajo z vojnimi stanjem (z Izraelom), ko bo nova ureditev Bližnjega vzhoda privedla do trajnega miru na tem področju. To izjavo tolmačijo v krogih političnih opazovalcev v Kairu kot ponovni dokaz egiptovske dobre volje ter kot neuradno izjavo o nenapadanju, za katero se borijo Izraelci.

Egiptovski stališče ocenjujejo tudi kot pomemben prispevek h Kissingerjevi misli. Izjava naj bi olajšala pogovore med ameriškim zunanjim ministrom in Izraelci. Ves kairski tisk medtem govori o novi liniji, na katero bi se morale izraelske oborožene sile umakniti. Ta črta naj bi šla od Sredozemskega morja na severu do mesta El Tur na jugu, ob Sueškem zalivu. V njej bi bili zapadenozijski prelazi Mitla in Gidi ter petrolejski vrelci v Abu Rodeisu. Egipt naj bi predlagal ustanovitve varnostnega pasu med izraelsko in egiptovsko vojsko, da bi se izognili morebitnim spopadom, skrepanja oboroženih sil obeh držav z obeh strani varnostnega pasu, vrnitev Egiptu vsaj del ozemlja, s katerega se bodo Izraelci umaknili ter, končno, dolžitev roka za umik Izraelcev na določeno črto.

Čeprav je očitno, da je posredovalna mislija zunanjega ministra Kissingerja v težavah, nihče ne govori o možnosti, da njegovo posredovanje propade.

Slovenci v Italiji

(Nadaljevanje s 4. strani)

odigrale v tistih letih pomembno vlogo, poleg tega pa je dr. Šiško v omenil še vlogo, ki so jih odigrale takomimovane institucionalizirane sile, ki so svoj boj vodile v rimskem parlamentu, ter katoliške sile, ki so prenesle del kulturnega življenja v cerkve, da bi ga obvarovale pred fašističnim srdom.

Vse te sile so bile sklop elementov, ki so nato našle svoje sinteze v narodnoslobojnih boju, ki je privedel do osvoboditve. S tem se začne novo poglavje naše večje družbene - politične zgodovine Slovencev v Italiji. Odprlo so se prve razpoke in prve razprave o tem, ali je bilo narodnoslobojnih gibanje samo nacionalno ali pa tudi revolucionarno. Tista enotnost, ki jo je narod dosegel pred izbruhom druge svetovne vojne se je začela po njej z nastopom no-

vih faktorjev, z odhodom jugoslovanske armade in z vzpostavitvijo zavezniške vojaške uprave, razkrjanja. Huda udarec je nato prineslo še leto 1948, ki je Slovence še bolj razdelilo ter oslabilo njihove pozicije, ki so se začele ponovno krepiti šele po letu 1954, čeprav moramo vmes prističi še negativne posledice hladne vojne, ki gotovo ni prispevala k zgajevanju znanih razprtij. Šele s spreminjanjem mednarodnih odnosov so se te pozicije lahko začele spet utrditi in s tem smo že pri sedanjosti, z vsemi problemi, ki se postavljajo pred slovensko narodnostno skupnost v Italiji danes. Dr. Šiško je svoje predavanje zaključil s svojimi mnenjem glede sedanjosti, s katere štartamo z boljšimi pogoji, ki je naša narodnostna skupnost štartala leta 1974. Predavanju je sledila daljša razprava, v katero je z raznimi mnenji poseglo nekaj poslušalcev.

PRESENTELIVO ODKRITJE TURINSKIH PREISKOVALCEV

Rdeči brigadisti vlomili v urada sodnikov Caizzija in D'Ambrosia

V skriališču BR v Robbiano di Mediglia so preiskovalci našli sveženj gradiva, ki je zginit iz urada milanskih sodnikov - Še vedno ogorčeni protesti zaradi obtožbe proti sodniku De Vincenzu

MILAN, 20. — Skoraj teden dni po izbruhu zadeve De Vincenco je primer milanskega preiskovalnega sodnika, ki ga general karabinerjev Della Chiesa in turinski generalni pravdnik Reviglio Della Veneria dolžita sodelovanja s samozvanimi »rdečimi brigadami«, še vedno v ospredju razprave in pozornosti milanske ter vsedrjavne politične javnosti. Osnovno vprašanje je še vedno česa je obtožen sodnik in na kakšnih indicijah sloni obtožba.

»Rad bi vedel — je poudaril v pogovoru s častnikarji De Vincenco — česa me dolžijo.« Kot rečeno je obtožnica neznana in vse kar je o se omejuje na meglene govornice »sodelovanje z rdečimi brigadami«. Poleg generala Dalle Chiese in pravdnika Reviglio Della Veneria je dohle milanski generalni pravdnik Paullesu, ki je izročil dosje kasacijskemu sodišču in takoj odpotoval na Sardinijo. Katere so obtožbe, kateri indici, kakšen je dejanski položaj sodnika De Vincenza se bo zvedelo šele, ko bo kasacijsko sodišče doložilo sodnika, ki naj vodi preiskavo.

Kot je znano se je milanski sodnik v ponedeljek odpovedal preiskavi o teroristični skupini, ki jo je začel takoj po Feltriniljevem smrti. Medtem se je zvedelo, da je turinski preiskovalni sodnik Caselli (ki vodi drugi del preiskave, ki zadeva med drugim ugrabitev genoveškega sodnika Sossija) minuli teden zašel milanskega kolega Giovannija Caizzija. V skriališču brigadistov v Robbiano di Mediglia, kjer je Roberto Ogibene ubil karabinerjskega podčastnika Feliceja Marita, na v brezupnem poskusu, da bi rešil izognil aretaciji, so našli med drugim gradivom tudi fotokopije dokumentov ukradenih v uradu dr. Caizzija. Kaže, da ukradeni gradivo ne zadeva preiskave o rovarjenju samozvanih rdečih brigad: slo

vanja in da povečamo promet preko njega. Upeštevajo skupne interese za ohranitev miru in varnosti v Evropi in na področju Sredozemlja in na svetu se moramo truditi, da odstranimo nerazumevanje in zmanjšamo razlike, ki se včasih javljajo med nami.

Predsednik ZIS Bijedić je v odgovor na zdravico dejal, da sodelovanje med obema državama in prijateljstvo utrjuje dolgoletna tradicija in zavezanost v dveh svetovnih vojnah. Ugovoril je tudi, spominjajoč se na zgodovino narodov obeh držav, da so narodi Jugoslavije in ZDA imeli iste cilje: živeti v svobodi in neodvisnosti ter samostojno odločati in varovati svojo svobodo. Bijedić se je pridružil mislijenju Forda, da se odnosi med Jugoslavijo in ZDA uspešno razvijajo in poudaril, da je Jugoslavija kot socialistična in neuvrščena država trajno zainteresirana za razvoj odnosov z ZDA na načelih spoštovanja suverenosti, enakopravnosti in nevmешavanja ter na načelih skupne deklaracije predsednikov Jugoslavije in ZDA, ki je bila podpisana leta 1971 v Washingtonu.

Bijedić je na kraju zdravice omenil, da v ZDA živi nad en milijon jugoslovanskih izseljencev, od jahnih državljanov ZDA, in dejal, da je Jugoslavija ponosna, da so v zgodovini ZDA in v njeni borbi za neodvisnost in graditev državnosti zapisana tudi imena jugoslovanskega poretka, ki jim ni bilo tež napornov in tudi ne življenja za zgraditev ZDA.

V skupnem sporočilu, ki je bilo objavljeno o razgovorih Ford - Bijedić se potrjuje skupna zainteresiranost obeh držav za ohranitev in utrjevanje miru v Evropi za nadaljnji napredek konstruktivnega sodelovanja med evropskimi državami na raznih področjih ter zainteresiranih za stalno koordinacijo naporov, da bi se čimprej uspešno končala konferenca o evropski varnosti in sodelovanju. Obe strani sta poudarili odločnost, boriti se za učinkovite ukrepe razorožitve in ugotovili, da se mednarodno kršanje morajo rešiti na miren način ob spoštovanju načel listine svetovne organizacije in suverenosti svetih držav ne glede na njihovo velikost ter družbeno-politični in gospodarski sistem. V zvezi s tem je ocenjeno, da politika neuvrščene Jugoslavije aktivno prispeva k večjemu razumevanju med narodi in k iskaniju miroljubnih rešitev mednarodnih vprašanj in spopadov. V zvezi z gospodarskimi problemi je obojestransko poudarjen pomen iskanja rešitve za vprašanja, kot so energija in druge surovine, hrana, človekovo okolje in gospodarski razvoj, in ugotovljeno, da sta stvarni mir in trdnost na svetu odvisna od napredka in reševanju teh problemov.

To pa je mogoče doseči samo s skupnimi napor, z upoštevanjem pravic in interesov vseh držav in ne s konfrontacijo. Na kraju sporočila je bilo izraženo zadovoljstvo zaradi stalnega napredka dvostranskega sodelovanja in ponovno poudarjena trajna važnost načel skupne deklaracije od 30. oktobra 1971, ki je trdna osnova za stabilne prijateljske odnose in za široko področje medsebojnega konstruktivnega sodelovanja.

Predsednik zveznega izvršnega sveta je včeraj popoldne v svoji zidnici spregel tajnika za trgovino Frederika Benta, predsednika uvozne in izvozne banke Williama Kaslyja, predsednika ameriške kooperacije za investicije v inozemstvu Mayssa in predsednika svetovne banke Roberta McNamara, s katerimi se je razgovarjal o dosedanjih dosežkih in možnostih za napredek jugoslovanske - ameriškega gospodarskega sodelovanja. Bijedić je ameriške osebosti seznanil s programom gospodarskega razvoja Jugoslavije i prihodnjih petih letih. V razgovoru je bila dana vrsta konkretnih predlogov za razširitev industrijske kooperacije med ameriškim in jugoslovanskimi podjetji, za večji izvoz jugoslovanskega blaga v ZDA i večjo povezavo obeh gospodarstev. Sinoči se je predsednik ZIS Bijedić sestel in razgovarjal z vršilecem sestoli državnega tajnika Robertom Ingersollom, ki nadomestuje odsotnega Kissingerja.

V Milanu aretiran domnevni pripadnik NAP

Poleg »revolucionarnega« je imel fašistično propagandno gradivo

MILAN, 20. — Namestnik milanskega pravdnika dr. Alessandrini je danes podpisal zaporni nalog za 30-letnega profesorja telesne vzgoje Arriga Cavallina, ki je bil priprt v okviru preiskave o delovanju samozvanih »proletarskih oboroženih enot« (NAP). Na njegovem domu so preiskovalci zaplenili zajetega omenjene teroristične organizacije, tlorisje nekaterih tovarn v okolici Milana, zapiske o navadnih bančnih službenec in tlorisje umetniških galerij. Poleg tega gradiva so Cavallinu zaplenili zajetega sveženj propagandnega materiala skrajnodesničarskih organizacij.

Član samozvanih proletarskih oboroženih enot je bil tudi neapelski študent Giuseppe Principe Vitaliano, ki je umrl zaradi eksplozije peklenškega stroja, ki ga je sam pripravil.

Ugotavljajo, kako so pristojni organi prevečkrat prezrli ustavno načelo naravnega sodnika in s tem dobesedno zavrgli osnovno demokristično načelo italijanskega prava. Prav zaradi tega poziva vse odvjetnike, sodnike in pomožno sodno osebo, naj kanje manifestira svoj gnev nad nezadovoljnim nastopom Della Chiese in Reviglio Della Veneria.

O primeru De Vincenco bo vsakek v kratkem razpravljali tudi parlament. Socialistična poslanca Balzamo in Mosca sta namreč včeraj poslala pravosodnemu ministru pisomno vprašanje, s katerim sta zahtevala pojasnila o stališču vlade do te zadeve.

Boj urednikov in tiskarjev lista »Il Globo« v obrambo svojega časnika

RIM, 20. — Uredniški odbor rimskega lista »Il Globo« je sporočil, da je na rimskem državnem pravdniku vložil prijavo zaradi včerajšnje številke lista, ki je izšla brez podpisa odgovornega urednika in brez navedbe založnika.

Casnikarji, tiskarji in uradniki rimskega lista stavkajo skoraj tri mesece v obrambo demokristične linije obveščanja in svojega delovnega mesta. »Il Globo« je bil do konca leta 1974 last državne družbe ENI, ki ga je nato prodala založniku Lanzari. Novi lastnik ni dal uradnikom in tiskarjem zadostnih jamstev za demokristično politično linijo dnevnika in tudi ne glede rednega izhajanja.

Kljub stavki je včeraj izšla polna številka lista, ki je na grobo izkrljivljeno način prikazovala del uredniškega i tiskarskega kolektiva in od tod sklep častnikarjev in tiskarjev, da se obrnejo na sodišče.